

פרשת יתרו

זכור את יום השבת לקדשו (כ, ז)

בגמרא מסכת שבת (דף קי"ח ע"ב) נאמר על החיוב לענג את השבת:

במה מענגו? רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת משמיה דרב אמר: בתבשיל של תרדין ודגים גדולים וראשי שומין.

מאכלים אלה היו מאכלים חשובים ויקרים בזמן ההוא.

יש להבין שאל הצדיק רבי ישראל בעל שם טוב האם את הגוף אנו משמחים בשבת קודש?

אלא תירץ הבעל שם טוב משל למה הדבר דומה? לבן מלך שהכעיס את אביו ומשום כך הגלהו המלך מארמון המלוכה אל כפר נידח, שם חי בן המלך בין פשוטי העם עמם גר, עמם עבד ועמם חלק את לחמו. לימים הגיעה אגרת מאת המלך בה נכתב כי סלח המלך לבנו ויכול הוא לשוב אל ארמון אביו. שמח הבן שמחה גדולה וחפץ לרקוד מרוב אושר, אולם ידע כי בני הכפר הסובבים אותו לא יבינו מדוע פורץ הוא לפתע בריקוד ועלולים הם לחשוב שיצא חלילה מדעתו... מה עשה? השקה אותם בן המלך ביין ועד מהרה פעל הדבר את פעולתו ופצחו הכפריים בריקוד סוער. או אז היה יכול בן המלך לתת ביטוי לשמחתו ואף הוא רקד עמהם בכל עוז. הם רוקדים מחמת יינם והוא רוקד משמחה על הבשורה הטובה שהתבשר זה עתה.

כן הוא גם הנמשל אמר הבעל שם טוב בשבת קודש הנפש שמחה בהרגישה התעלות מחמת קדושת היום, אולם הגוף השקוע כולו בחומריות איננו שותף לשמחה זו. משום כך מתבסס הגוף במאכלים ערבים ומעתה אין הוא מפריע לנפש לשמוח בדביקות.

מקור: וקראת לשבת עונג